

2^ο ΤΗΛΕΜΑΘΗΜΑ (διάρκεια 2-3 ώρες)

Ενότητα 8η - στίχοι ε165-251

Στην ενότητα αυτή οι στόχοι μας είναι:

- ✓ να γνωρίσουμε τον Οδυσσέα για πρώτη φορά εκ του σύνεγγυς
- ✓ να επισημάνουμε και να κατανοήσουμε τις ιδιαίτερες πνευματικές ικανότητες του Οδυσσέα ως στοιχεία που καθιστούν τον ήρωα μοναδικό
- ✓ να γνωρίσουμε την Καλυψώ και να κάνουμε ένα ακόμη βήμα προς το να συνειδητοποιήσουμε τι σημασία έχουν οι γυναικείες μορφές που συναντά ο Οδυσσέας στον δρόμο προς την Ιθάκη και την Πηνελόπη
- ✓ να κατανοήσουμε πώς και γιατί ο Οδυσσέας απορρίπτει την αθανασία που του προσφέρει η Καλυψώ.

Η ραψωδία ε περιλαμβάνει γεγονότα που διαρκούν από την 7η -31η ημέρα της Οδύσσειας. Εδώ ο ποιητής επιλέγει τη συστολή του χρόνου , παρουσιάζοντας συνοπτικά μέσα σε μία ραψωδία γεγονότα που διαρκούν πολλές ημέρες , ενώ, στη ραψωδία α (όπου όλα συνέβησαν μέσα σε μία και μόνη ημέρα), η αφήγηση είναι διεξοδική και εκτεταμένη, λειτουργεί δηλαδή η διαστολή του χρόνου.

Σκηνές της ενότητας

α. στ. ε165-..... →.....

β. στ. ε..... →.....

Στο κείμενο της ενότητας εναλλάσσονται κυρίως η περιγραφή (στίχοι.....) και ο διάλογος (στίχοι.....).

1. **Συμπληρώστε τις προτάσεις της στήλης Α με το σωστό από τη στήλη Β :**

A	B
I. Η Καλυψώ παρουσιάζει στον Οδυσσέα την απόφαση του Δία για τον νόστο ως δική της, γιατί (3 σωστές απαντήσεις)	1. πραγματικά τον αγαπά και τον νοιάζεται
II. Η Καλυψώ παρουσιάζει στον Οδυσσέα τις δυσκολίες που θα έχει ν' αντιμετωπίσει, γιατί	2. ο Οδυσσέας πρέπει ο ίδιος ν' αποφασίσει ελεύθερα και υπεύθυνα για τον νόστο του, ώστε η απόφασή του να έχει ηθική αξία
III. Η Καλυψώ τονίζει τη δική της ανωτερότητα σε σχέση με την	3. θέλει να φανεί γενναιόδωρη

Πηνελόπη, γιατί	
IV. Η Καλυψώ προσφέρει τη βοήθειά της στον Οδυσσέα, γιατί	4. παγιδεύει τον Οδυσσέα, για να δει αν θα δώσει τη λάθος απάντηση που θα δείξει ύβρη και θα επισύρει την τιμωρία του
	5. ελπίζει ότι έτσι θα τον πείσει ν' αποφύγει το ταξίδι μένοντας κοντά της
	6. πρέπει να διατηρήσει την αξιοπρέπεια της υπακούοντας στην πικρή για εκείνη απόφαση των θεών

2. Το ήθος του Οδυσσέα:

Συμπληρώστε όσα ταιριάζουν με βάση τους στίχους :

στ. 190-198 → Είναι ,γιατί.....

στ.236 → πολύγνωμος, δηλαδή πολυμήχανος και συγχρόνως συνετός -μετρημένος, γιατί κατάφερε να απορρίψει.....
.....χωρίς να

στ. 237-241→ευφυής και διπλωματικός, γιατί.....

στ.236 → πολύγνωμος, δηλαδή πολυμήχανος και συγχρόνως συνετός -μετρημένος, γιατί κατάφερε να απορρίψει.....

.....χωρίς να

στ. 237-241→ευφυής και διπλωματικός, γιατί.....

στ. 242-243→.....

στ. 244-246→.....

στ. 247-248→.....

3. Να ενώσετε κάθε όρο της στήλης Α με εκείνον που ταιριάζει από τη Β (αιτιολογήστε προφορικά την επιλογή σας):

A	B
1. ΣΤ. 168 - έλιωνε η γλυκιά ζωή του απ' τον καημό του γυρισμού	α. ανθρωπομορφισμός
2. ΣΤ. 175- στο άκαρπο πέλαγος	β. τυπικό στοιχείο
3. ΣΤ. 181 ψηλά δοκάρια	γ. χαρακτηριστικό επίθετο
4. ΣΤ.200-201 - το χέρι της απλώνει και τον χαίδεψε, μετά μιλώντας είπε «Ω, παραείσαι πονηρός, κι όχι μονάχα ξύπνιος	δ. προοικονομία
5. ΣΤ.210-11- δεν κρύβω μες στα στήθη καρδιά από σίδερο, σπλαχνίζομαι κι εγώ	ε. μεταφορά
6. ΣΤ.223 - Λαερτιάδη διογέννητε, πολύτροπε Οδυσσέα	στ. περιγραφικό επίθετο
7. ΣΤ.244-245 - Κι αν, όπως λες, κάποιος θεός θελήσει να με χτυπήσει καταμεσής στο μπλάβο πέλαγος, θα το υπομείνω	

Ο ανθρωποκεντρικός χαρακτήρας της Οδύσσειας :

Ο Οδυσσέας εν τέλει απορρίπτει την αθανασία και την ευτυχισμένη ζωή στον παράδεισο της Καλυψώς, έναν κόσμο του ονείρου και του παραμυθιού, στον οποίο όμως εκείνος δεν ανήκει. Ως θνητός άνθρωπος επιλέγει τη θνητή, γεμάτη βάσανα, αλλά και γεμάτη ομορφιά ζωή που τον οδηγεί στον πολυπόθητο νόστο, στην πατρίδα και στην οικογένειά του, γιατί η ζωή αυτή είναι εκείνη που τού ταιριάζει. Η απόφασή του είναι αποτέλεσμα συνειδητής και ελεύθερης επιλογής, με απόλυτη γνώση των συνεπειών. Για μια ακόμη φορά η **εξύψωση της ανθρώπινης ζωής** υπογραμμίζει τον **ανθρωποκεντρικό χαρακτήρα της Οδύσσειας**.

ΕΡΓΑΣΙΕΣ

1. Αντιστοιχίστε τις ενέργειες με τα πρόσωπα γράφοντας δίπλα από κάθε ενέργεια τον σωστό αριθμό.

Ενέργειες	Πρόσωπα
I. Προτίμησε να γεράσει και να πεθάνει, παρά να κερδίσει την αθανασία.	1. Καλυψώ
II. Παρέμεινε ζωντανή στη μνήμη και την καρδιά του άντρα της.	2. Οδυσσέας
III. Ορκίστηκε στα νερά της Στύγας.	
IV. Βίωσε τη μοναξιά, τη θλίψη και την απογοήτευση.	3. Πηνελόπη
V. Αγαπά με έναν πολύ ιδιαίτερο και εγωιστικό τρόπο.	
VI. Απέδειξε ότι διατηρεί ακμαίες τις πνευματικές του/της ικανότητες.	
VII. Καλύπτει τον πραγματικό ήρωα, τον πραγματικό κόσμο.	
VIII. Συντηρεί ζωντανή τη μνήμη και καταφέρνει να επιβιώσει.	
IX. Δεν συγκρίνεται με τη θεά.	
X. Τους ξεπερνά όλους στην πανουργία.	
XI. Απειλεί τον Οδυσσέα με τη λήθη.	
XII. Ο κόσμος της είναι αυτός της φαντασίας και του παραμυθιού.	

2. Βάλτε σε κάθε εικόνα την κατάλληλη λεζάντα (δική σας ή στίχους του κειμένου).

Jan Styka

Η νύμφη Καλυψώ βρίσκει τον Οδυσσέα

http://odysseaswomen.blogspot.com/p/blog-page_9201.html

http://almichalopoulou.blogspot.com/2011/03/blog-post_05.html

Severin: Odysseus and Calypso. Photo © Maier Förlag - GfL

<http://lrs.ed.uiuc.edu/students/mmarassa/mythology/calypsom>

3. Ας υποθέσουμε ότι ο Οδυσσέας αφήνει ένα γράμμα στην Καλυψώ, στο οποίο της εξηγεί γιατί είναι δυστυχισμένος στο νησί της και γιατί απορρίπτει την αθανασία. Τι νομίζετε ότι θα της έγραφε;

Οι πηγές για το 2^ο ΤΗΛΕΜΑΘΗΜΑ ήταν:

http://archeia.moec.gov.cy/sm/441/odysseia_ypostiriktiko_yliko_2012.pdf

<http://synodoiporos.weebly.com/omicrondelta973sigmasigmaepsiloniotaalpha.html>
